SCIENCE

PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences

Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

5-son (5-jild)

2025

ISSN: 2181-1342 (Online)
Сайт: https://scienceproblems.uz
DOI: 10.47390/SPR1342V5I5Y2025

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 5 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2025

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00- TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor, Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor, Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent, Oʻzbekiston davlat jahon tillari universiteti.

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori, Oʻzbekiston Milliy Universiteti;

Xolikulov Axmadjon Boymahammatovich – tarix fanlari doktori, Oʻzbekiston Milliy Universiteti;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent, Oʻzbekiston Milliy Universiteti.

Saidov Sarvar Atabullo oʻgʻli – katta ilmiy xodim, Imom Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar boʻlimi.

08.00.00- IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanovna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent moliya instituti;

Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Azizov Sherzod Oʻktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Oʻzbekiston Respublikasi Bojxona instituti;

Xojayev Azizxon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Fargʻona politexnika instituti

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari boʻyicha falsafa doktori (PhD), dotsent, Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari boʻyicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b, Toshkent moliya instituti;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti

09.00.00- FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Yaxshilikov Joʻraboy – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Gʻaybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori, "Tashkent International University of Education" xalqaro universiteti;

Hoshimxonov Moʻmin – falsafa fanlari doktori, dotsent, Jizzax pedagogika instituti;

Oʻroqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent, Andijon davlat tibbiyot instituti, Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasi mudiri;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari boʻyicha falsafa doktori (PhD), dotsent, Buxoro davlat universiteti.

10.00.00- FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor, Oʻzbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Koʻchimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor, Oʻzbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Mirsanov Gʻaybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, Samarqand davlat universiteti;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi, Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi.

12.00.00- YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, Oʻzbekiston Respublikasida xizmat koʻrsatgan yurist, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b., Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor, Oʻzbekiston Respublikasi Jamoat xavfsizligi universiteti;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor, Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Asadov Shavkat Gʻaybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar doktori (PhD), Oʻzbekiston Respublikasi Sudyalar oliy kengashi huzuridagi Sudyalar oliy maktabi;

Joʻrayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Normatov Bekzod Akrom oʻgʻli — yuridik fanlar boʻyicha falsafa doktori, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich — yuridik fanlar nomzodi, Toshkent davlat yuridik universiteti;

13.00.00- PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti huzuridagi pedagogik kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tarmoq markazi;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Qarshi davlat universiteti;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent, Oʻzbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori, Iqtisodiyot va pedagogika universiteti;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari boʻyicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti;

Bobomurotova Latofat Elmurodovna — pedagogika fanlari boʻyicha falsafa doktori (PhD), Samarqanddavlatuniversiteti.

19.00.00- PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport boʻyicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna– psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasi mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, Oʻzbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD), Samarkand viloyat IIB Tibbiyot boʻlimi psixologik xizmat boshligʻi.

22.00.00- SOTSIOLOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, Oʻzbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Poʻlatovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, Oʻzbekiston milliy universiteti;

Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, Oʻzbekiston xalqaro islom akademiyasi.

23.00.00- SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Boʻtayev Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, Oʻzbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Roʻyxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrdagi 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari boʻyicha ilmiy darajalar yuzasidan dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar roʻyxatiga kiritilgan.

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat roʻyxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” mas’uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyogʻoch koʻchasi, 70/10-uy. Elektron manzil: scienceproblems.uz@gmail.com

Bogʻlanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).

IJTIMOIY-GUMANITAR FANLARNING
DOLZARB MUAMMOLARI
5-jild, 5-son (May, 2025). - 569 bet.

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

Qurbonova Margʻuba
Oʻ'ZBEK TILI VA TIL SIYOSATI: TARIXIY EVOLYUTSIYA VA ZAMONAVIY OMMALASHTIRISH VOSITALARI 13-15

Polvanov Azim Kuchkarovich
AMIR TEMUR QOʻSHINIDA HARBIY TA'MINOT VA ASKAR SAFARBARLIGINING MANBALARDA YORITILISHI 16-21

Esnazarova Zulfiya Baltashovna
QORAQALPOQLARNING SHAHAR MADANIYATI (1873 – 1924) 22-27

Axmedov Shaxzod Farxod oʻgʻli
OʻZBEKISTONDAGI YOSHLAR TASHKILOTLARI FAOLIYATI TARIXIDAN (1991 – 2017-yillar) 28-36

Mamajonov Alisher, Alisherov Abduvohid
IKKINCHI JAHON URUSHI JANG MAYDONLARIDA ANDIJONLIK RAHBAR XODIMLARNING ISHTIROKI 37-43

Mamasaidov Lutfillo Payzullo oʻgʻli
XALQ TA'LIMI SOHASINI RIVOJLANTIRISHDA HAMKORLIK ALOQALARI 44-47

Asadova Ra'no Baymanovna
INNOVATIVE APPROACHES TO URBAN PLANNING AND TOURISM INFRASTRUCTURE DEVELOPMENT IN NEW UZBEKISTAN (CASE STUDY OF INDIA'S EXPERIENCE) 48-52

Esanova Nilufar
1991-2024 YILLARDA OʻZBEKISTON RESPUBLIKASINING SANOAT SOHASIDA HAMKORLIGI: NATIJALAR VA ISTIQBOLLAR (HINDISTON VA XITOY MAMLAKATLARI MISOLIDA) 53-56

Abdugʻaniyev Bekzod Abduvali oʻgʻli
OʻZBEK XONLIKLARI VA USMONLI DAVLATI HUKMDORI SULTON SULAYMON OʻRTASIDAGI SIYOSIY ALOQALAR 57-64

Xudoyberdiyev Axrorboy Nabi oʻgʻli
HUDUDIY YONDASHUV ASOSIDA YOSHLARGA OID DAVLAT SIYOSATINI AMALGA OSHIRISH: QASHQADARYO VILOYATI MISOLIDA 65-70

Zokirjanov Mirzohid Shuxrat oʻgʻli
XIX ASRNING IKKINCHI YARMI – XX ASR BOSHLARIDA BOKU NEFT SANOATINING ROSSIYA IQTISODIY HAYOTIDA TUTGAN OʻRNI 71-74

Xudayberdiyev Utkir Toshmuradovich
MUSTAQILLIK YILLARIDA TOSHGʻUZOR-BOYSUN-QUMQOʻRGʻON TEMIR YOʻLINING QURILISHI VA UNING IJTIMOIY-IQTISODIY AHAMIYATI 75-80

Oʻrmonov Husniddin Baxriddin oʻgʻli
ULUGʻ VATAN URUSHINING DASTLABKI YILLARIDA OʻZBEKISTON SANOATI 81-88

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

Urdushev Xamrakul, Sirojiddin Eshanqulov
MEVA-SABZAVOTCHILIK KLASTERLARI:
EKSPORTGA YOʻNALTIRILGAN RIVOJLANISH 89-98

Maxammadaliyeva Muslimaxon Sherali qizi
MOBIL ILOVALAR ORQALI XIZMAT KOʻRSATISH:
QULAYLIKMI YOKI NAZORAT VOSITASIMI? 99-104

Xakkulov Akbar Uralovich
MARKAZIY BANK FOIZ SIYOSATINING BANKLARNING FOIZ RISKIGA TA’SIRI 105-111

Amonov Mehriddin Oromiddinovich
TADBIRKORLIK FAOLIYATINI BOSHQARISHDA RAHBARLIK USLUBI:
AVTOKRATIK RAHBARLAR 112-117

Ismoilova Dilfuza Ibodullayevna
HUDUDLARDA AHOLI SALOMATLIGINI TA’MINLANGANLIK DARAJASINI
BAHOLASH USULLARI VA MEZONLARI 118-125

Yangiboyev Rustam Berdiyarovich
TIJORAT BANKLARI LIKVIDLILIGINI BOSHQARISHNING NAZARIY ASOSLARI 126-131

Ollanazarov Bekmurod Davlatmuratovich
DXSH LOYIHALARIDA INVESTITSION KRAUDFANDING MODELIDAN
FOYDALANISH ORQALI INVESTITSION FAOLLIKNI OSHIRISH VA UNI TURISTIK
XIZMATLAR KOʻRSATISH SOHASIDA QOʻLLASH ISTIQBOLLARI 132-143

Eshqobilova Nigoraxon, Qurbonova Safiyabonu
DAVLAT BUDJETINING DAROMADLARINI SHAKLLANTIRISHNING
NAZARIY ASOSLARI 144-150

Umronov Eldorbek Sodirovich
HUDUDLARDA INNOVATSION XIZMATLAR TURLARI RIVOJLANISHINING
EKZOGEN VA ENDOGEN OMILLARI, ULAR TASNIFI VA KOʻRSATKICHLARI 151-159

Turgunov Jasurbek, Siddikova Farangiz
OPPORTUNITIES AND PROSPECTS FOR DEVELOPING A GREEN ECONOMY
IN UZBEKISTAN 160-172

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

Ahmedova Dilrabo
YOSHLARNING MA’NAVIY-AXLOQIY QIYOFASINING SHAKLLANISHIGA TARIXIY
JARAYONLARNING TA’SIRI 173-177

Raxmatova Xolidaxon Xolikovna
NAQSHBANDIYLIKDAGI MUROSA FALSAFASIGA OID QARASHLARINING
FALSAFIY TAHLILI 178-184

Kurbonaliyev Ural Xatamovich
ZAMONAVIY AXLOQIY INQIROZ SHAROITIDA ABU MUHAMMAD ABDULLOH
DORIMIY MEROSINING YOSHLAR MA’NAVIYATINI YUKSALTIRISHDAGI ROLI 185-189

Soipova Mavjuda Karimjanovna
FAZL IBN AHMAD TA’LIMOTIDA BILISH MASALASI 190-194

Jabborova Saodat Sattorovna
MA'NAVIYAT DAVLAT VA JAMIYAT RIVOJLANISHINING ASOSI 195-198

Fayziyev Xurshid Jumayevich
VOLTER FALSAFIY QARASHLARIDA FRANSIYADA AGRAR MUNOSABATLAR TAHLILI 199-204

Olimova Moxinur Ravshanbek qizi
YANGI O'ZBEKISTON TARAQQIYOTIDA MA'NAVIYATNING O'RNI 205-208

Usarkulov Oybek
O'ZBEKISTON VA JANUBIY KOREYA O'RTASIDAGI MADANIY, ILMIY-TEXNIKAVIY ALOQALARNING IJTIMOIY AHAMIYATI 209-214

Majidov Sodiqjon Sadullayevich
IJTIMOIY ZIDDIYATLAR VA IJTIMOIY FALSAFIY TALQINLAR 215-218

Абдуллаева Икбола Мохировна
КНИГА – КАК ОДИН ИЗ ОСНОВНЫХ ВИДОВ ИСКУССТВА – ИСКУССТВО СЛОВА 219-226

Yusupova Ranoxon Tolibjonovna
MUHANDISLIK TAFAKKURINI SHAKLLANTIRISHNING IJTIMOIY- FALSAFIY OMILLARI 227-230

Turabova Sevara Kattaqulovna
GLOBAL MEHNAT BOZORIDA SOFT SKILLS VA IJTIMOIY ONGNING STRATEGIK INTEGRATSIYASI 231-235

Rustamov Ramz Rizoqulovich
DESTRUKTIV TARG'IBOT TA'SIRIDAN HIMOYALANISHDA TANQIDIY TAFAKKURNI SHAKLLANTIRISH AHAMIYATI 236-240

Aslanov Said Karimovich
TIZIMLI YONDASHUV VA BOSHQARUV FAOLIYATING O'ZORO ALOQADORLIGI 241-244

G'aniyev Elbek Abdizoitovich
YOSHLARDA AXLOQIY INQIROZ KUCHAYISHIDA OMMAVIY AXBOROT VOSITALARINING ROLI 245-248

Bozarov Dilmurod Mirzarasulovich
SINERGETIKANING ONTOLOGIK MUAMMOLARNI HAL ETISHDAGI O'RNI 249-252

Ochilova Nigora Ruzimuratovna
GLOBAL MUAMMOLARNI BARTARAF ETISHDA XALQARO KUCHLAR BIRLASHUVINING AHAMIYATI 253-258

Azimov Ozod Mamatkulovich
YOSHLARDA EKOESTETIK DUNYOQARASHNI SHAKLLANTIRISHNING FALSAFIY ASOSLARI 259-264

Xolmirzayeva Jumagul Xamdamovna
TARIXIY MANBALARDA YOSH MUTAXASSISLARNI RIVOJLANTIRISH HAQIDAGI QARASHLAR 265-271

10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI

Мамбетов Сердар Ахмедович
СПОСОБЫ ПЕРЕВОДА РУССКИХ ПРИЛАГАТЕЛЬНЫХ НА КАРАКАЛПАКСКИЙ ЯЗЫК 272-280

Qurbanova Hilola Maqsadbek qizi
PRACTICAL NEEDS' ANALYSIS OF SOME BILINGUAL STUDENTS 281-288

Rakhmonova Yulduz Khusanovna
A HETEROGENEOUS LEGACY:
EXAMINING HEMINGWAY'S STYLE IN HIS LATER YEARS 289-295

Yakubova Nilufar Egamberganovna
ESKI OʻZBEK TILIDA TAFʼIL QOLIPLI OʻZLASHMALAR 296-301

Sadullayeva Muxlisa Xamrayevna
ZAMONAVIY OʻZBEK HIKOYALARIDA BADIIY KONFLIKT MASALASI 302-307

Shomurodova Shahlo, Axmedjanova Farida
MARGARET DRABBLENING "THE MILLSTONE" ASARIDAGI NOYOB KOʻRINISH 308-311

Nazarov Sardor Shamurodovich
A COMPARATIVE STUDY OF THE STRUCTURAL-SEMANTIC
FEATURES OF ENGLISH AND UZBEK WORD COMBINATIONS 312-315

Otajonova Dildor Baxtiyarovna
HAQORAT VA TAHDIDLAR BILAN BOGʻLIQ DAʼVOLARNI SUD-LINGVISTIK
EKSPERTIZADAN OʻTKAZISH ALGORITMI 316-325

Файзуллина Наргиза Дамировна
СОВРЕМЕННЫЕ СИНОНИМЫ И ТЕРМИНЫ КОМПЬЮТЕРНО-ИГРОВОГО
СЛЕНГА В РУССКОМ ЯЗЫКЕ 326-331

Sodiqova Dinora Ilhom qizi
ANALYSIS OF PRINCIPLES OF CONVEYING FEELINGS CONCERNING LITERARY
TRANSLATION 332-337

Nazimova Himmatoy
"DEV" VA "YALMOGʻIZ" OBRAZI ETIMOLOGIYASI, KELIB CHIQISHI VA MADANIY
ILDIZLARI TAHLILI 338-342

Arziqulova Xurshida, Mustanova Shohista
SHARQ VA GʻARB DRAMATURGIYASI: MADANIY ALOQALAR
VA ILHOM MANBALARI 343-348

Azizova Feruza Rejavaliyevna
TAʼLIM JARAYONIDA INNOVATSION GʻOYALAR VA TEXNOLOGIYALARNI
JORIY QILISH ZAMONAVIY TAʼLIMNING BOSH STRATEGIYASI 349-353

Agzamova Gulrux Ravshan qizi
XITOY TILIDAGI MUROJAAT ATAMALARINING UMUMIY VA XUSUSIY BELGILARI 354-358

Sherkulov Sardor Komilovich
SOCIAL PROBLEMS IN THE WORKS OF THOMAS HARDY:
AN INVESTIGATION OF CLASS INEQUALITY, GENDER AND INDUSTRIALIZATION 359-364

Rasulov Zubaydullo, Gʻayratova Oybegim
DISKURS — LINGUAPRAMAGMATIK YONDASHUV OBYEKTI SIFATIDA 365-368

Bozorova Umida Qilichovna
BADIIY KIRITMALARNI ROSSIYADA OʻRGANILISHI 369-372

Nuriddinova Huriyat Baxtiyorovna
TOPISHMOQLARNING SEMANTIK XUSUSIYATLARI 373-376

Mamadiyorova Hilola
TAOM NOMLARINING TARJIMA JARAYONIDA MADANIY TAFOVUTLARNING TA'SIRI 377-384

12.00.00 – YURIDIK FANLAR

Abdullayeva Nodira Odil qizi
OILAVIY (MAISHIY) ZOʻRAVONLIK OMILLARI MAJMUASI 385-393

Joʻraqulov Javohir Musoqul oʻgʻli
TOVLAMACHILIK JINOYATINI AXBOROT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANIB SODIR ETISH AMALIYOTI: MUAMMO VA YECHIMLAR 394-399

Otamirzayev Oybek Murodullo oʻgʻli
YER OSTI SUVLARINI MUHOFAZA QILISH VA ULARDAN FOYDALANISHNING PREDMETI VA USULLARI 400-407

Утебаев Саламат, Калбаева Эльдора
ВОПРОСЫ УГОЛОВНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ ЗА ПРЕСТУПЛЕНИЕ ХУЛИГАНИЯ В НЕКОТОРЫХ ЗАРУБЕЖНЫХ СТРАНАХ 408-413

Nuriddinov Ismoil Oʻlmas oʻgʻli
BURHONUDDIN MARGʻINONIYNING “HIDOYA” ASARIDA JINOYAT VA JAZO MUVOZANATIGA OID AYRIM MASALALAR 414-420

Jabbarova Yulduz Ibrohim qizi
SUN'IY INTELLEKTNING NOTOʻGʻRI XULOSALARI (GALLYUTSINATSIYALAR): MOHIYATI, SABABLARI VA HUQUQIY TARTIBGA SOLISH ZARURATI 421-432

Burxonov Shahzod Burxon oʻgʻli
XALQARO MEHNAT STANDARTLARI VA MEHNAT SHAROITLARINI TARTIBGA SOLISH 433-438

Avezov Umidjon Toshpulatovich
OʻZBEKISTONDA KASABA UYUSHMALARI FAOLIYATINING RIVOJLANISH BOSQICHLARI TAHLILI 439-446

13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI

Максудов Улугбек Курбанович
ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ТЕНДЕНЦИИ ФОРМИРОВАНИЯ АКТИВНОСТИ СТУДЕНТОВ В ИННОВАЦИОННЫХ И СТАРТАП-ПРОЕКТАХ В УСЛОВИЯХ МИРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ 447-453

Lutfillayev Maxmud, Egamberdiyeva Feruza
SUN'IY INTELLEKT TUSHUNCHASI, TARIXI VA RIVOJLANISH BOSQICHLARI 454-458

Haqberdiyev Baxtiyor Rustamovich
OʻQUV FAOLIYATI TAMOYILLARIDA INTEGRATIV VA SINERGETIK YONDASHUVLAR 459-463

Jamolova Gulbadanbegim, Muhammadiyeva Elmera
TALABALARDA TAHLILIY FIKRLASHNI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK ASOSLARI 464-468

Mamajanov Raxmatilla Yakubjanovich
TA'LIM JARAYONIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN KOMPLEKS FOYDALANISHNING METODIK TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH 469-478

Ishonkulov Ashraf Kurbonkulovich
GLOBALLASHUV SHAROITIDA TA’LIM JARAYONIDA INFORMAL TA’LIM YONDASHUVDAN FOYDALANISH ZAMONAVIY PEDAGOGIK MUAMMO SIFATIDA 479-484

Esboganova Baxit Daribayevna
UMUMTA’LIM MAKTABLARDA CHIZMACHILIK DARSLARIDA O‘QUVCHILARGA AMALIY MASHG‘ULOTLAR OLIB BORISH METODIKASI 485-490

Kamalova Dilnavoz, Amurillayeva Munira
TEXNOLOGIYA DARSLARINI O’TISHDA SINFDAN TASHQARI ISHLARNI TASHKIL ETISHNING AHAMIYATI 491-495

Абдуллаева Дилдора Улугбековна
АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ПРЕПОДАВАНИЯ ПРАВОВЫХ ДИСЦИПЛИН В ТЕХНИЧЕСКИХ ВУЗАХ 496-503

Xamidova Zaynura Ramazonovna
STEAM TA’LIM TEXNOLOGIYASINING TA’LIM JARAYONIDA QO‘LLANILISHI VA RIVOJLANISHIDA PEDAGOGIK MUAMMOLAR 504-508

Mustayeva Guldora, Mustayeva Guliston
SCIENTIFIC FOUNDATIONS OF REFLECTION MECHANISMS IN PEDAGOGICAL ACTIVITY 509-514

Avazova Munisa
TA’LIM DIZAYNIDA O‘QUVCHILARNING MOTIVATSIYASINI OSHIRISH: GAMIFIKATSIYA VA INTERAKTIV METODLARNING TA’SIRI 515-517

Abdullayeva Mohigul, Fazlitdinov Muhammadali
SUN’IY INTELLEKT VA AXBOROT TEXNOLOGIYALARINING XXI ASRDAGI ROLI HAMDA ULARNING TURLI SOHALARGA TA’SIRINI O‘RGANISH 518-521

Urinova Dilbar Abdusamat qizi
MAKTABGACHA TA’LIM TASHKILOTLARIDA TA’LIM FAOLIYATINI MODERNIZATSIYA QILISHDA TARBIYACHILARNING OTA-ONALAR BILAN ISHLASHINI TAKOMILLASHTIRISH MEXANIZMLARI 522-526

Turdaliyeva Qizlarxon Ilhomjon qizi
BOSHLANG‘ICH SINFLARDA INGLIZ TILI O‘QITISHNING FUNKSIONAL YONDASHUV METODLARI 527-532

Baratov Jo‘raqo‘zi Shukurjon o‘g‘li
BO‘LAJAK MUHANDISLARNI TAYYORLASHDA AMALIY MASHG‘ULOTLARDA NOSTANDART TOPSHIRIQLARDAN FOYDALANISH METODIKASI 533-539

Suvanova Gulbaxor Baxromovna
KO‘P MILLATLI MAKTABLARDA MADANIYATLARARO KOMPETENSIYANI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI: NAZARIY ASOSLAR VA AMALIY YONDASHUVLAR 540-543

Qarshiyeva Muborak, Karshiyev Jaxongir
BOSHLANG‘ICH SINF O‘QUVCHILARINING LINGVISTIK KOMPETENSIYASINI SHAKLLANTIRISH ORQALI XALQARO BAHOLASH DASTURLARI(PIRLS)GA TAYYORLASH USULLARI 544-547

Djurayeva Nargis Narkulovna
BOSHLANG‘ICH TA’LIM PEDAGOGIKASIDA O‘QUVCHILARDA NAFOSAT TARBIYASINING O‘RNI 548-552

Otabayev Iskandar Abdug'aniyevich
KREDIT-MODUL TIZIMI ORQALI O'QUV REJALARINI ISHLAB CHIQISH VA ULARNI AMALIY TATBIQ ETISH BOSQICHLARI 553-562

Bozorov Zokir, Ravshanova O'g'ilshod
BO'LAJAK MATEMATIKA FAN O'QITUVCHILARINING PLANIMETRIYA BO'YICHA KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHDA TALABALAR MUSTAQIL ISHLARINING ROLI 563-568

SCIENCE PROBLEMS.UZ

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari
Actual Problems of Humanities and Social Sciences
Volume 5 | Issue 5 | 2025
ISSN Online: 2181-1342

Received: 15 April 2025
Accepted: 1 May 2025
Published: 10 May 2025

Article / Original Paper

INTEGRATIVE AND SYNERGETIC APPROACHES TO LEARNING PRINCIPLES

Khakberdiev Bakhtiyor Rustamovich
Faculty of Tourism of the University of Alfraganus
Department of General Professional Sciences,
Associate Professor

Abstract. The article considers the improvement of synergetic competence in integrative teaching of technical and artistic sciences, the integrative and synergetic approaches actively participating in it, their comparative characteristics and differences.

Keywords: technology, art, integration, synergy, categorical, differentiation, mechanism, method, system, complex, components, structure, function, stage, state, connection, creative, prognostic, individual, trajectory.

O'QUV FAOLIYATI TAMOYILLARIDA INTEGRATIV VA SINERGETIK YONDASHUVLAR

Haqberdiyev Baxtiyor Rustamovich
Alfraganus universiteti Turizm fakulteti
Umumkasbiy fanlar kafedrasi (PhD) dotsenti
E-mail: b.haqberdiyev@afu.uz

Annotatsiya. Maqolada texnik va san'at fanlarini integrativ o'qitishda sinergetik kompetentlikni takomillashtirish va unda faol ishtirok etadigan integrativ va sinergetik yondashuvlar va ularni solishtirma tavsiflari va farqlari yoritib berilgan.

Kalit so'zlar: texnika, san'at, integratsiya, sinergetika, kategorial, differensiatsiya, mexanizm, metod, tizim, kompleks, komponentlar, tuzilma, funksiya, pog'ona, holat, bog'liqlik, ijodiy, prognostik, individual, trayektoriya.

DOI: https://doi.org/10.47390/SPR1342V5I5Y2025N74

Kirish. Bugungi kunda o'quv faoliyati tamoyillarida integrativ va sinergetik yondashuvlar fanlararo ilmiy izlanishlar metodlarini yaxlitlash orqali mutaxassisliklararo o'z o'rnini namoyon qilmoqda. Jahonda, dunyoda va yurtimizda integrativ va sinergetik yondashuvlarni har bir jabhasi bo'yicha qiziqishlar ortib borayotganligi ilmiy izlanuvchilar sonini yanada ko'paytirmoqda. Shuni ham ta'kidlab o'tishimiz zarurki bu izlanishlar ortidan yangidan-yangi ilmiy sohalar, ilmiy yangiliklar va uning izlanishlari bilan bog'liq masalalarni keng ko'lamli muhokamalarga sabab bo'layotganligini guvohi bo'lmoqdamiz. Umuman olganda o'quv faoliyati tamoyillarida integrativ va sinergetik yondashuvlar doirasida ilmiy izlanishlarni yanada rivojlantirish muhim vazifalardan bo'lib bormoqda.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya. Respublikamiz, Mustaqil Davlatlar hamdo'stligi va xorij davlatlarida oliy ta'lim tizimini takomillashtirish, o'quv fanlari mazmunini integratsiyalash, sinergetikani ilmiy va falsafiy muammolarini turli yondashuvlar asosida talabalarning bilim, ko'nikma va malakalarini samarali rivojlantirish bo'yicha qator ilmiy

izlanishlar olib borilgan. Jumladan: Respublikamizda ta'lim-tarbiya jarayonini takomillashtirish sohasida R.X.Jo'rayev, U.K.Tolipov, P.Musayev, R.F.Yuzlikayev, E.Ro'ziyev, A. Hamroqulov, D.Nozilov, Sh.Abduraxmonov, Sh.S.Sharipov, B.R.Haqberdiyev, D.Sh.Dilshodbekov, O.F.Fayzullayev, B.R.Karimov, A.O'tamurodov, M.N.Abdullayeva va boshqalar Mustaqil Davlatlar hamdo'stligi mamlakatlarida A.P.Belyaeva, V.V.Kozlov, I.V.Glazkova, A.V.Ivanov, M.Pak, V.D.Krasilnikov, G.B.Minervin, V.A.Belikov, G.M.Saltikova, B.V.Kosarev, S.P.Kapitsa, G.G.Malenskiy, M.S.Kagan kabilar olimlar, chet el mamlakatlarida bu borada D Karagiannis, Condoor S.S, Baxter, D. H, Jerz R., A. Sadegh, Guerra M, Bolton, R.W, Smith S., Chassapis C., Sheppard K, Ethan C. H., Hartman N.W.G.Xagen, W.R.Asgby va boshqalar integratsion va sinergetik yondashuvlar asosida o'quv faoliyati tamoyillarida jarayonni tashkil qilishiga doir yutuqlarni shu dasturlar mazmuniga kiritish va uning samaradorligi ustida ilmiy izlanishlar olib borishgan[1; 4-b].

Integrativ yondashuvning kategorial tuzilmasi quyidagi asosiy tushunchalarni o'zida saqlaydi: integrativ yondashuv, integratsiya va differensiatsiya, integrativ jarayonlar va ularning qonuniyatlari, ichki va fanlararo integratsiya, integratsiya pog'onalari va shakllari, integratsiya mexanizm va metodlari, yaxlitlik. "Integratsion", "integrative", "integral", "integratsiyalashgan" iboralari muvofiq tarzda jarayon, holat, xossa va natijani aks ettiradi[2; 12-b].

Muhokama. Integrativ yondashuvning tizimli va kompleks yondashuvlari quyidagi jadvalda keltirilgan (1.1-jadvalga qarang).

1.1-jadval

Integrativ yondashuvlarning solishtirma tavsifi

Таққослаш белгилари	**Yondashuvlar**		
	tizimli	**kompleks**	**integrativ**
Kelib chiqishi	grek. Sistema qismlardan iborat yaxlit	lot. complexus – bog'lanish, birlashish	lot. integer – yaxlit, butun
Maqsadga yo'nalganlik	Texnik va san'at fanlarini integrativ tizim sifatida amalga oshirish	Texnik va san'at fanlarini integrativ o'qitishni o'zgartirish uchun vositalar kompleksidan foydalanish	Texnik va san'at fanlarini integrativ o'qitishni tizim va kompleks sifatida amalga oshirish
"Ko'rish prizmasi"	Texnik va san'at fanlarini yaxlit ko'rish	Texnik va san'at fanlarini qayta o'zgartirish vositalarini kompleks (har tomonlama) ko'rish	Texnik va san'at fanlarini integrativ o'qitishni yaxlit va qayta o'zgartirish vositalarini kompleks (har tomonlama) ko'rish
Integral tushuncha	Tizim	Kompleks	Integratsiya

Xos tushunchalar	Tizimlilik, tizim hosil qilish, yaxlitlik	Kompleksli, kompleks hosil qilish, kompleks hosil qiluvchi	Integrallik, integrallash, integrativlik, integrator, yaxlitlik
Umumiy tushunchalar	Komponentlar, tuzilma, funksiya, pogʻona, holat, bogʻliqlik		

Integrativ yondashuvning muhim vazifalari quyidagilar hisoblanadi:

1) integrirlovchi (yaxlitlovchi, tizim hosil qiluvchi, sintezlovchi, loyihali- prognostik, konstruktiv-modellashtiruvchi, nazorat-korreksiyalovchi, natijador- baholovchi);

2) sinergetik (uning mazmuni, oʻziga xosligi va hamkorligi), shuningdek, oʻziga xos metodlar (chiziqli, nochiziqli, oʻzini-oʻzi tashkil etish) haqidagi konseptual holatlarni asoslash;

3) shakllantiruvchi (ta’limiy, tarbiyaviy, rivojlantiruvchi, shaxsning tizimli bilimlari, umumlashgan koʻnikmalari, qadriyat munosabatlari, fikrlashning integrativ uslubini va boshqalarni shakllantiruvchi)[3; 251-b].

Integratsion va sinergetik yondashuvlar asosida oʻquv faoliyati tamoyillarida jarayonni tashkil qilish natijaviylik va ishonchlilikning oshishini ta’minlaydi. U integratsiyaning umumdidaktik jihatlarini ta’lim jarayoni mazmunining moddiy va ma’naviy jihatlari sifatida koʻrib chiqadi. Mazmunni yangilovchi integratsion va sinergetik jarayonlar didaktik tamoyilga (oʻquv faoliyati tamoyiliga) oʻtadi. Yanada toʻliqroq tahlil mazmunni integratsiyalashning texnologik jihatlarini (fanlararo ta’limiy topshiriqlarni oʻzaro taqsimlash) batafsil tahlil qilish asosida amalga oshiriladi.

Sinergetik yondashuvlarning tabiiy-ilmiy va falsafiy muammolari turli integratsiyalashlar asosida oʻrganish, sinergetik yondashuvlarni turli jihatlariga asoslangan asosiy tushuncha va tamoyillarini tadqiq etish, sinergetik yondashuvlarni xususiyatlarini yoritib berishga qaratilgan tadqiqotlar natijalari muhim ahamiyatga ega.

“Sinergetika – muvozanatsiz ochiq tizimlarning atrof muhit bilan modda, energiya va axborot almashuv hisobiga vujudga keluvchi struktura elementlari oʻrtasidagi bogʻlanishlarni oʻrganuvchi ilmiy yoʻnalish. Bunday tizimlarda tashkiliy tuzilma elementlarining bir-biri bilan oʻzaro muvofiq munosabatda boʻlishi va uning natijasida tizimda tartiblilik darajasi ortib borishi, ya’ni entropiyaning kamayishi kuzatiladi”[4;168-b]

Natijalar. Sinergetik yondashuvlar ilmiy bilishning texnik va san’at sohalaridan shu bilan farq qilar ekanki, unda birinchidan, sinergetika texnik va san’at fan sohalariga oʻz gʻoyalari bilan kirib borishi mumkin boʻlsa, ikkinchidan, har bir alohida fan ham oʻz gʻoyalari bilan sinergetikaga kirib kelishi mumkin boʻlar ekan. Bizning fikrimizcha, sinergetika murakkab tizimlarda, oʻzini oʻzi tashkil etuvchi hodisalarni oʻz predmeti deb hisoblab, texnik va san’at bilim sohalariga tegishli boʻlgan, umumiy metodologik paradigmaga kiradi hamda uning doirasida oʻrganiladigan predmetlar va obyektlar umumiy integrativ yondashuvlarini namoyon etadi.

1.2.jadval

Texnik va san’at fanlarini oʻquv faoliyati tamoyillarida integrativ va sinergetik yondashuvlar farqlari

Integrativ yondashuv	Sinergetik yondashuv
Texnik va san’at fan mavzulari aloqadorligi natijasida olinadigan bilim, koʻnikma va malaka hamda tajribasini inobatga olish, kompetensiyalarni yanada takomillashtirish, yaxlitlashdan iborat	Texnik va san’at fan mavzulariga qoʻllaniladigan hamda hamkorlik jarayonlarini oʻrganish natijasida vujudga keladigan yondashuvdir.
Texnik va san’at fan mavzulariga integrativ yondashuvlardan foydalanib oʻquv jarayonini yaxlitlanishini, tendensiyalarini ishlab chiqishni,	Integratsiya jarayonlarining asosiy vazifasi differensatsiya va izolyatsiyadan ustun boʻlgan hamkorlik va hamkorlik asosida sinergik ta’sirga erishiladi.
Integrativ yondashuv fanlararo aloqalarda yotadi. Fanlararo bilimlardan foydalanish ta’limning integratsiyasiga, dunyoning zamonaviy ilmiy rasmini oʻzlashtirish orqali inson va tabiat oʻrtasidagi munosabatlarni uygʻunlashtirishga yordam beradi.	Texnik va san’at fan mavzulari integratsion oʻqitishda axborot texnologiyalaridan foydalanish natijasida natija paydo boʻlishini isbotlash – sinergetik ta’sir hisoblanadi.
Texnik va san’at fan mavzulariga integrativ yondashuvlardan foydalanib oʻquv jarayonini ijrosini ta’minlashda kognitiv, didaktik va metodik omillarga bevosita bogʻliq boʻladi.	Texnik va san’at fan mavzulariga sinergetik yondashuvlarni toʻgʻri ishlab chiqib, unumli foydalanib oʻquv jarayonini yanada takomillashtirish, tizimli tashkil etish, ijodiy va prognostik fikrlashlarini yanada kuchaytirish asosiy masalalardan hisoblanadi.
Texnik va san’at fanlarini integrativ oʻqitishda sinergetik kompetentlikni takomillashtirishda bu fanlarni mavzularini oʻzaro aloqa jarayonini mustahkamlash, mavjud kamchiliklarini toʻldirish, qism va elementlar yaxlitlashtirish kiradi.	Texnik va san’at fanlarini integrativ oʻqitishda sinergetik kompetentlikni takomillashtirishda ham attraktor, struktura, fraktallik, dissipativ va shunga oʻxshagan yondashuvlar bilan ham ishlanadi.
Texnik va san’at fanlarini integrativ oʻqitishda sinergetik kompetentlikni takomillashtirishda kamchiliklari bartaraf etishning yoʻli boʻlib ushbu fanlar orasidagi aloqalar va bogʻliqliklarni chuqurlashtirishga qaratilgan bunday yondashuv differensatsiya va integratsiya orasidagi munosabatlarni tushunishga tayanadi.	Texnik va san’at fanlarini integrativ oʻqitishda sinergetik kompetentlikni takomillashtirishda fanlarni muammoli vaziyatlaridagi noaniqliklarda nochiziqli muhitni turgʻunsiz holatlarini, oʻz-oʻzini tashkillashtirish bilan ta’minlanadi.

Olamni, insoni, ilm-fanni turli tomonlarini oʻrganishda sinergetik yondashuvlarni ham oʻrni bor. Sinergetik yondashuvda ta’limni insonparvarlashtirish barcha sohalarda oʻsishning muhim qismidir. U global ekologik va ma’naviy muammolarni sinergetik usullar yordamida hal qilishga yordam beradi. Oʻquv jarayonida, talaba shaxsini tahlil qilishda, talabalarning ilgʻor fikrlashi, talabani oʻziga xos tizim deb hisoblashga yordam beradi. Ushbu tizim professional bilimlarni oʻz ichiga oladi, ta’lim olishda koʻproq muvaffaqiyatga erishish, dunyodagi yangi tendensiyalarni tan olish muhimdir.

Oʻquv faoliyati tamoyillarida integrativ va sinergetik yondashuvlar fanlararo ilmiy izlanishlar metodlarini yaxlitlash orqali ushbu fanlarni har bir mavzularini yaxlitlashga individual yondashgan holda samarali erishish uchun mavzulardagi yechimini kutayotgan muammolarga oson va qulay imkoniyatlarni hisobga olgan holda sharoitlar vujudga keltirish va imkoniyatlarini taqdim etish, tanlash va qaror qabul qilishda shaffoflikni ta'minlashga qaratilishi lozim[5;59-b]. Yanada aniqlashtiradigan boʻlsak fanlar har bir mavzularini oʻquv faoliyati tamoyillarida individual trayektoriyani toʻgʻri tanlash, sinergetik va integrativ yondashuvlar asosida ta'lim olish samaradorligini oshirish, bu fanlar aloqadorliklari asnosida mavzular xilma-xilligini yaxlitligida yanada yangi bilimlarga ega boʻlishga erishish, sinergetik va integrativ yondashuvlar asosida turli xil metodik usullarni qoʻllash, axborot texnologiyalaridan foydalanish imkoniyatlaridan iborat.

Xulosa. Texnik va san'at fanlarini integrativ oʻqitishda sinergetik kompetentlikni takomillashtirishda, ilmiy bilimlarni hamkorlikda, yaxlitlikda ochib berib, fanlarni har bir mavzularini aloqadorliklarini ochiq nochiziqli, oʻz-oʻzini tashkil etish, turgʻunsiz tizimga nisbatan yangi struktura qoʻllash, jarayonlarni bir-birini toʻldirishda koʻp takrorlash, koʻp omillarni yuzaga keltirish, alternativligini va variativligini yetarlicha oʻrganilmagan holatlarini qayd etish sinergetik yondashuv mexanizmi ekanligini koʻrsatib beradi.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Haqberdiyev B.R. Muhandislik grafikasi va dizayn fanlarini o'zaro integratsiyalash asosida o'qitish metodlarini takomillashtirish (Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi ta'lim yo'nalishi misolida) Avtoreferat diss. (PhD) T.: 2023-y 4-b.
2. Haqberdiyev B.R. Muhandislik grafikasi va dizayn fanlarini o'zaro integratsiyalash asosida o'qitish metodlarini takomillashtirish (Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi ta'lim yo'nalishi misolida) Avtoreferat diss. (PhD) T.: 2023-y 12-b.
3. Haqberdiyev, B. (2024). Texnik va san'at fanlarida: Integratsiya, sinergetika, kompitensiya. News of the NUUz, 1(1.10. 1), 250-252.
4. Пляцук Л. Д. Синергетика: нелинейные процессы в экологии: монография/ Л. Д. Пляцук, Е. Ю. Черныш. – Сумы: Сумский государственный университет, 2016. – 229 с.
5. Rustamovich, H. B. (2024). Broadening the horizons of students with the participation of integration. Current research journal of pedagogics, 5(01), 58-61.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 5 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro‘yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” mas’uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog‘och ko‘chasi, 70/10-uy. Elektron manzil: scienceproblems.uz@gmail.com

Bog‘lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).